

Protokół

9. posiedzenia, 6. sesyi, VII. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 1. lipca 1901 roku.

Początek o godzinie 10. min. 45. przedpołudniem.

Przewodniczący : Marszałek krajowy JE. Stanisław hr. Badeni.

Sekretarze : Modest Karatnicki, Stanisław Niezabitowski, Andrzej Potocki, Mieczysław Urbański.

Obecnych posłów 121.

Ze strony Rządu: c. k. Radca dworu Włodzimierz hr. Łoś.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i otwiera posiedzenie.

Marszałek oznajmia, iż protokół siódmego posiedzenia uważa za przyjęty, gdyż nie wniesiono przeciw niemu żadnych zarzutów, protokół ósmego posiedzenia złożony jest w biurze marszałkowskiem do przejrzenia.

Marszałek poświęca dłuższe wspomnienie pośmiertne ś. p. Ferdynandowi Weiglowi zmarłemu członkowi Izby.

Marszałek wzywa sekretarza do odczytania spisu petycyj, wniesionych po dzień 1. lipca 1901 roku.

Sekretarz p. Stanisław Niezabitowski odczytuje spis petycyj, wniesionych po dzień 1. lipca 1901 roku, które przydzielono następującym komisjom, a mianowicie :

Komisji drogowej Ls.: 1238, 1239, 1263, 1307, 1312, 1343, 1359, 1360.

Wydziałowi krajowemu Ls.: 1261, 1262, 1308 do 1311, 1313, 1315, 1316, 1317, 1319, 1321 do 1325, 1331, 1332, 1334, 1336, 1337, 1340, 1341, 1342, 1345, 1352, 1353, 1364.

Komisji dla włości rentowych Ls.: 1265, 1266, 1267, 1268, 1269, 1270, 1271, 1272, 1273, 1274, 1275, 1276, 1277, 1278, 1279, 1280, 1281, 1282, 1283, 1284, 1285, 1286, 1287, 1288, 1289, 1290, 1291, 1292, 1293, 1294, 1295, 1296, 1297, 1298, 1299, 1300, 1301, 1346, 1347, 1348, 1356.

Komisji szkolnej Ls.: 1302, 1303, 1304, 1305, 1306, 1314, 1320, 1326, 1330, 1338, 1339, 1351.

Komisji gospodarstwa krajowego Ls.: 1318, 1349.

Komisji sanitarnej Ls.: 1335.

Komisji petycyjnej Ls.: 1344.

Komisji administracyjnej Ls.: 1350.

Komisji przemysłowej Ls.: 1355.

Komisji budżetowej Ls.: 1361.

Komisji podatkowej Ls.: 1362.

Po odczytaniu petycji Ls.: 1262 Gminy Uhrynów pow. Stanisławów o przyjęcie na fundusz krajowy kosztów utrzymania Eudokii Obidniakowej, Marszałek udziela głosu posłowi Winniczukowi, który tego zażądał.

P. Winniczuk nieobecny.

Marszałek konstatuje, że p. Winniczuk nieobecny i wzywa sekretarza do odczytania spisu dalszych petycji.

Sekretarz p. St. Niezabitowski odczytuje spis dalszych petycji, wniesionych po dzień 1. lipca 1901 roku, które przydzielono odnośnym komisjom, jak wyżej.

Po odczytaniu petycji Ls.: 1361 Wydziału powiatowego w Lisku o zapomogę dla gmin dotkniętych klęską gradobicia, przemawia p. Urbański popierając tę petycję, i wnosi na odesłanie tej petycji do komisji budżetowej z wezwaniem, by złożyła w tym przedmiocie swę sprawozdanie na obecnej sesji.

Izba uchwała bez rozprawy powyższy wniosek p. Urbańskiego.

Sekretarz p. St. Niezabitowski odczytuje spis dalszych petycji, wniesionych po dzień 1. lipca 1901 roku, które przydzielono odnośnym komisjom jak wyżej.

Marszałek wzywa sekretarzy do odczytania złożonych interpelacji.

Sekretarz p. A. Potocki czyta:

Interpelacja

posła Wójcika i towarzyszy do Wysokiego Wydziału krajowego w sprawie obsadzenia posady dyrektora przy szpitalu krajowym we Lwowie.

Dobre i sprężyste kierownictwo szpitalami utrzymywanemi przeważnie z funduszów

krajowych leży tak w interesie chorych szukających pomocy lekarskiej, jak i funduszów publicznych.

Sprężysty, energiczny, a przede wszystkim doświadczony kierownik szpitala może się stać podwaliną ładu i porządku wśród personelu szpitalnego i wzorowej administracji. Przeciwnie brak rutyny i doświadczenia u dyrektora szpitala, zwłaszcza takiego, jakim jest szpital lwowski, może spowodzić nieobliczone szkody bądź dla samych chorych, bądź dla funduszów publicznych.

Z tego założenia wychodząc, ze zdziwieniem przyjęli podpisani do wiadomości fakt zamianowania Dra Starzewskiego, prymariusza szpitala tarnowskiego, człowieka wiekiem i doświadczeniem młodego, bo zaledwie od kilku lat wykonyującego praktykę lekarską.

Zdziwienie to jest tem większe, że pomiędzy ubiegającymi się lekarzami byli prymariusze tak bardzo zasłużeni na polu piśmiennictwa i szpitalnictwa, a wybór padł na młodzieńca, którego wiedzy i zdolności lekarskiej nie można wprawdzie podawać w wątpliwość, ale godzi się powątpiewać, czy wobec zwyż przytoczonych powodów będzie on w stanie zachować tyle taktu i powagi wobec osiwiiałych i doświadczonych w służbie szpitalnej lekarzy, ile się od kierownika takiego zakładu wymaga.

Wobec tego zapytują podpisani:

Jakie powody skłoniły Wydział krajowy do zamianowania dyrektorem szpitala lwowskiego p. Dra Starzewskiego, człowieka młodego, a tem samem mało doświadczonego?

Lwów, dnia 28. czerwca 1901.

Interpelant:
Wójcik m. p.

Klemensiewicz, Milan, Styła, Winniczuk, Ostapczuk, Średniawski, Szwed, Krempa, Nowakowski, Stojalowski, Bojko, Okuniewski, Kramarczyk, Data, Warzecha, Słotwiński, Wiśniewski, Żardecki.

Interpelacya

posła ks. Stojalowskiego i towarzyszy do Jasnje Wielmożnego Pana Komisarza rządowego w sprawie złożenia przez żandarmów, z posterunku w Zabłociu ad Żywiec rozmyślnie fałszywego świadectwa i w sprawie skazania skutkiem rzeczzonego fałszywego świadectwa dziewięciu niewinnych ludzi na kary więzienne.

W dniu 16. kwietnia 1899 r. zaarrestował żandarm Cybulski z Zabłocia, robotnika Józefa Żuławskiego i osadził go w areszcie gminnym. Żandarm Cybulski znany jest ze swojego brutalnego znęcania się nad aresztantami, które zwłaszcza przy przysłuchaniu tychże praktykuje. Co zrobił z Żuławskim, którego bezpodstawnie, bo jedynie na podstawie podejrzenia o kradzież, zaarrestował, to nie wiadomo, gdyż właśnie wtenczas nie było nikogo w Urzędzie gminnym. Dość, że o 3 ciej godzinie popołudniu Cybulski nagle narobił gwałtu, że się Żuławski w kaźni powiesił

Według zeznań Cybulskiego miał nieboszczyk uwiązać pasek na kracie w okienku kaźni i w ten sposób położyć koniec swemu życiu. Atoli kto się tylko uważniej przypatrzył rzeczonemu okienku, spostrzegł w tej chwili, że Cybulski kłamie. Nieboszczyk nie mógł uwiązać paska na kracie z tej prostej przyczyny, że okienko zabite było od wnętrza kaźni gęstą drucianą siatką, która przystęp do kraty całkowicie tamowała. Siatka ta nie była ani oderwana, ani uszkodzona, ani oczka nie były rozszerzone, ani nie było na niej żadnego śladu któryby wskazywał, że ktoś chciał się przez nią dostać do kraty, a zatem niemożliwe było aby nieboszczyk przywiązał do niej pasek.

Gruchnęła po Zabłociu pogłoska, że Cybulski nieboszczyka zamordował, a jedynie dla zatarcia śladów zbrodni rozgłosił, że tenże skończył samobójstwem. Jako bijący w oczy dowód, przytaczam właśnie ową drucianą siatkę, która rzeczywiście wykluczała możliwość samobójczej śmierci.

Na to żandarmi poczęli rozgłaszać, że siatka druciana znajdowała się nie od we-

wnątrz kaźni, lecz właśnie od zewnątrz, jakoby z pola, tak, że przystęp do kraty dla nieboszczyka był zupełnie wolny. Prokuratora pospieszyła żandarmom z pomocą i zaczęła pracować nad uspokojeniem wzburzonej ludności i w zwyczajny prokuratorski sposób, a mianowicie przez wytaczanie śledztwa karnego każdemu, kto się ośmielił twierdzić, że siatka druciana była od wewnątrz kaźni. Akt oskarżenia o zbrodnię oszustwa z §. 197, 199 lit. a. u. k. otrzymali wkrótce: matka nieboszczyka Anna Żuławska, Jędrzej Kuciera, Majcher Duraj, Michał Szczygieł, Wiktor Hyliński, Karol Piecuch, Jakób Herzyb, Józef Koska, Józef Preis, wszyscy z Zabłocia.

Na podstawie zeznania żandarma Cybulskiego, kolegi jego i policyantów gminnych, że siatka znajdowała się nie wewnątrz kaźni, lecz zewnątrz, to jest z pola, zostali wszyscy oskarżeni uznani za winnych zbrodni oszustwa i skazani na kary więzienne od 1 do 5 miesięcy.

Atoli zeznania Cybulskiego i towarzyszy były fałszywe i to rozmyślnie fałszywe, nie podobna bowiem przypuścić, aby ich uwadze uszło to, co wszyscy inni ludzie widzieli. Wprawdzie sądownie zeznania ich są przyjęte za wiarygodne i stanowią nawet podstawę wyroku, lecz ta pożałowania godna okoliczność, mogła tylko nastąpić skutkiem odrzucenia wszystkich świadków, jakich pozwani na swoją obronę podali. Wysłuchano więc tylko fałszu żandarmów, a nie wysłuchano prawdy naocznych świadków.

Świadkowie ci są następujący: Jan Sannetra stolarz, Piotr Chojny i Szymon Gawin, wszyscy z Zabłocia, którzy nie tylko z widzenia, ale i z dotykania wiedzą, że siatka była wewnątrz kaźni.

Karol Gawin z Zabłocia syn droźnika siedział na dzień przed śmiercią Żuławskiego zamknięty w tej samej kaźni i oddał nawet kawałek rzeczzonej siatki drucianej od ściany.

Piotr Gawin zwany Gurba z Zabłocia siedział w nocy przed śmiercią Żuławskiego w tej samej kaźni i zeznał już nawet pod

przysięgą przy rozprawie przeciw Janowi Sennetrze i spółn., że siatka była wewnątrz kaźni. Wojciech Gawin i żona jego Regina z Zabłocia, Józef Suchonek ze Sporysza ad Żywiec, Tomasz Tomaszek z Żywca, Józef Sannetra syn Jana z Zabłocia Nr. 5., wszyscy również dokładnie wiedzą, że siatka była wewnątrz kuźni przybita do ściany, tak, że zasłaniała w zupełności przystęp do kraty.

Ponieważ żaden z tych świadków nie był dopuszczany, stanęło na tem co twierdzili żandarmi, że siatka była zewnątrz kaźni. Dziewięciu niewinnych ludzi powędrowało do więzienia, a między mieszkańcami Zabłocia pozostało rozgoryczenie, że żandarmi złożyli fałszywe świadectwo.

Stał się wypadek tak zwanego „mordu sprawiedliwości“, do którego rękę przyłożyli czynnie żandarmi.

Gdy wypadek ten w wysokiej mierze osłabia zaufanie do Sądu i podkopuje powagę organów rządowych, gdy obowiązkiem każdego jest starać się usilnie o to, aby sprawiedliwość nie cierpiała, a w przedstawionym wypadku zaszedł właśnie ten fakt, że ludzie przy swojej zupełnej słuszności dostali się do więzienia, gdy wina tego prawdziwego mordu sprawiedliwych ciąży jedynie na żandarmach, którzy z rozmysłem fałszywe złożyli świadectwo, zapytują podpisani:

Czy Jaśnie Wielmożny Pan Komisarz rządowy gotów jest wypadek opowiedziany przyjąć do wiadomości i sprawić, aby żandarmom zostało wytoczone surowe śledztwo dyscyplinarne z przesłuchaniem podanych świadków, a z drugiej strony celem naprawienia zrzędzonego przez nich złego, aby rozprawa przeciw 9-ciu skaranim do LW. 402/00 została jak najspieszniej wznowioną, albowiem ludzie ci odsiadują już niewinnie karę.

Interpelujący:
Ks. Stojalowski m. p.

Bojko, Wójcik, Bernadzikowski, Kramarczyk, Milan, Data, Warzecha, Ostapczuk, Średniawski, Okuniewski, Styła, Winniczuk, Szwed, Żardecki.

I n t e r p e l a c y a

do Pana c. k. Komisarza rządowego.

Jeszcze w r. 1897 wnieśli mieszkańcy gmin Libochory i Wysocka wyźnego (w powiecie Turczańskim) petycję do Wysokiego Sejmu o jak najrychlejsze zarządzenie regulacji rzeki Libuchorki. Petycję tę, którą z mej strony jak najgoręcej poparłem — Wysoki Sejm uchwałą swą z dnia 10. lutego 1898. odstąpił c. k. Rządowi do zbadania i możliwego uwzględnienia.

Wprawdzie w załatwieniu powyższej uchwały Wysokiego Sejmu c. k. Rząd zarządził dochodzenia w tej sprawie przez swoje organa, lecz jak to się okazuje z odezwy c. k. Namiestnictwa z dnia 27. lutego 1899 l. 18.426 do Wydziału krajowego wystosowanej — dochodzenia te nie odniosły żadnego skutku, albowiem Wysokie Namiestnictwo orzekło, że regulacja potoku górskiego Libohorki jest na razie niepotrzebną.

O powyższym wyniku powiadomiony został reskrytem Wydziału krajowego z dnia 18. marca 1899 l. 15,876 Wydział Rady powiatowej Turczańskiej, który imieniem gmin Libochory i Wysocka wyźnego w sprawozdaniu swem z dnia 3. maja 1899 l. 617 do Wydziału krajowego wystosowaniem wyjaśnił dosadnie nagłą potrzebę regulacji potoku Libohorki i prosił o zarządzenie zbadania tej nieocenionej sprawy przez fachowego i w tym zawodzie pracującego inżyniera.

Wydział krajowy przyjmując powyższe sprawozdanie do swej wiadomości powiadomił Wydział powiatowy w Turce reskrytem z d. 10. maja 1899 L. 29.224, że sprawozdanie to odstąpił c. k. Namiestnictwu do ponownego zbadania.

Na tem skończyło się wszystko, gdyż od dnia 10. maja 1899 do dziś sprawa ta znajduje się w zastoju w c. k. Namiestnictwie.

Gdy ale ciągle powtarzające się nie-szczęścia i ogromne straty wskutek straszego wylewu górskiego potoku „Libuchorki“,

przybierają coraz węższe rozmiary i gdy coraz liczniejsze skargi i prośby ze strony mieszkańców gmin Libochory i Wysocka wyżnego do mnie wpływają, zapytuję Pana c. k. komisarza rządowego:

1. w jakim stadyum znajduje się obecnie ta nagła sprawa regulacji potoku górskiego Libochorki w powiecie turczańskim,

2. dlaczego od dnia 10. maja 1899 roku do dnia dzisiejszego c. k. Namiestnictwo nie poczyniło w tej sprawie żadnych kroków.

3. czy i kiedy c. k. Rząd przystąpi do regulacji rzeczzonego potoku „Libochorki“?

Interpelant

Osuchowski m. p.

Sala, I. Puzyna, Witold Niezabitowski, Kramarczyk, Theodorowicz, Warzecha, Żardecki E. Michałowski, Ochrymowicz, Witosławski, Stanisław Wybranowski, Tyszkowski, Słotwiński, Potoczek.

Marszałek oznajmia, iż interpelacje te odstąpi p. Komisarzowi rządowemu i jedną z nich stosownie do jej treści Wydziałowi krajowemu, wreszcie wzywa sekretarza do odczytania złożonego wniosku nagłego.

Sekretarz p. A. Potocki czyta:

Wniosek nagły

Dnia 28. czerwca po południu nawiedził straszny pożar miasto powiatowe Sokal, zniszczył około 200 domów. O ile na razie zbadać było można wynoszą szkody w spalonych nieruchomościach i znacznych zapasach wiktuałów i towarów około 1 miliona koron z czego zaledwie połowa ubezpieczoną była. Skutkiem pożaru zostało 3.000 ludzi bez dachu i bez codziennego chleba.

Na tej podstawie wnoszą podpisani:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu,

aby dla złagodzenia pierwszej nędzy z funduszu krajowego wyasygnował na ręce komitetu ratunkowego kwotę wydatną.

2. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby zbadał dokładnie rozmiary klęski i wystarał się u c. k. Rządu o stosowny zasiłek, celem przyścia z pomocą ludności klęską dotkniętej.

Lwów, dnia 1. lipca 1901.

Wnioskodawca

Wincenty Kraiński m. p.

Theodorowicz, Stanisław Gniewosz, Starzyński, Gnoiński, Sala, Rozwadowski, Schätzel Białoskórski, Krzysztofowicz, Władysław Czaykowski, Wachnianin, Stadnicki, Męciński, Binder, Milewski, Czechowicz, Szeptycki.

Marszałek udziela głosu p. Wincentemu Kraińskiemu dla uzasadnienia nagłości wniosku.

Przemawia p. Wincenty Kraiński, uzasadniając nagłość wniosku, i wnosi o odeślanie tego wniosku do komisji budżetowej, z wezwaniem do przedłożenia sprawozdania na obecnej sesji bez drukowania.

Przemawia p. Wachnianin.

Izba uchwała po zamknięciu rozprawy nagłość wniosku p. Wincentego Kraińskiego.

Marszałek udziela głosu p. Wincentemu Kraińskiemu dla uzasadnienia wniosku.

Przemawia p. Wincenty Kraiński.

Przemawia p. A. Potocki i wnosi na odeślanie wniosku p. Winc. Kraińskiego do Wydziału krajowego.

Marszałek udziela wyjaśnienia, zaznaczając, że wniosku, zawierającego polecenie, by Wydział krajowy udzielił zasiłku z funduszu dyspozycyjnego, nie mógłby poddać pod głosowanie, ponieważ Izba fundusz dyspozycyjny oddała już do rozporządzalności wyłącznej Wydziału krajowego.

Przemawia p. Winc. Kraiński.

Przemawia p. Wachnianin.

Przemawia p. Andrzej Potocki.

Marszałek udziela wyjaśnienie co do sposobu głosowania.

Izba odrzuca wniosek p. A. Potockiego na odesłanie tego wniosku p. Winc. Kraińskiego do Wydziału krajowego, za czym 17 posłów głosowało, a w oddzielnem głosowaniu uchwała przekazanie powyższego wniosku p. Wincentego Kraińskiego komisji budżetowej z wezwaniem do przedłożenia sprawozdania na obecnej sesji sejmowej bez drukowania.

Izba przystępuje do porządku dziennego, którego punktem pierwszym jest:

Pierwsze czytanie wniosków p. Wójcika o zarządzenie śledztwa w sprawie nadużyć urzędników administracyjnych podczas ostatnich wyborów do Rady państwa.

Przemawia p. Wójcik, uzasadniając swój wniosek, a pod względem formalnym wnosi na odesłanie tego wniosku do Komisji prawniczej.

Marszałek podczas przemówienia wnioskodawcy, wzywa p. Wójcika, by unikał wyrażen niewłaściwych zawierających ogólne zarzuty przeciw władzom.

Marszałek przypomina, że przy pierwszym czytaniu wniosku, regulamin sejmowy nie dopuszcza tylko do wchodzenia w meritum sprawy.

Marszałek ponownie zwraca uwagę.

Przemawia p. Oleśnicki.

Przemawia JE. c. k. Namiestnik.

Przemawia p. Stojałowski.

Marszałek udziela wyjaśnienia co do przepisów regulaminu, traktujących o pierwszym czytaniu wniosku.

Przemawia dalej p. Stojałowski.

Marszałek przerywa p. Stojałowskiemu. oświadczając, że regulamin nie dopuszcza by przy pierwszym czytaniu wniosku wchodzić w tegoż meritum.

Przemawia p. Stojałowski, oświadczając iż zrzeka się głosu.

Marszałek odczytuje przepisy §. 38 regulaminu sejmowego, traktującego o pierwszym czytaniu wniosków samoistnych.

Przemawia p. Stadnicki.

Przemawia p. Romanowicz.

Przemawia p. Jabłoński.

Przemawia p. Abrahamowicz.

Izba uchwała na wniosek p. St. Gniewosza zamknięcie rozprawy ogólnej w sprawie formalnego traktowania wniosku p. Wójcika.

Marszałek oznajmia, iż do głosu są pp. Stojałowski i Bernadzikowski.

Przemawia zapisany do głosu p. Stojałowski.

Przemawia zapisany do głosu p. Bernadzikowski i wnosi, by nad formalną stroną wniosku p. Wójcika odbyło się imienne głosowanie.

Izba odrzuca bez rozprawy wniosek p. Bernadzikowskiego na imienne głosowanie w sprawie formalnej wniosku p. Wójcika, za czym 18 posłów tylko głosowało.

Następnie odrzuca Izba 58 głosami wniosek p. Wójcika, by odesłać jego wniosek do komisji prawniczej. Za odesłaniem do komisji prawniczej oświadczyło się tylko 33 posłów.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku posła Nowakowskiego o pomoc dla ludności dotkniętej klęskami elementarnymi.

Przemawia p. Nowakowski, uzasadniając swój wniosek, a pod względem formalnym wnosi na odesłanie tego wniosku do Wydziału krajowego, jako komisji

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku posła Maryewskiego o przywrócenie ustawy o obrocie mlewa.

Przemawia p. Maryewski uzasadniając swój wniosek, a pod względem formalnym wnosi na odesłanie tego wniosku do Komisji gospodarstwa krajowego.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku rektora Niementowskiego w sprawie wyzyskania sił wodnych w kraju.

Przemawia p. Niementowski uzasadniając swój wniosek, a pod względem formalnym wnosi na odesłanie tego wniosku do Komisji wodnej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku posła Średniawskiego o uznanie budowy kolei Podgórze-Myślenice-Lubień za nagłą.

Przemawia p. Średniawski uzasadniając swój wniosek, a pod względem formalnym wnosi na odesłanie tego wniosku do Komisji kolejowej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku rektora Kruczkiewicza w przedmiocie odpowiedniego pomieszczenia klinik wydziału lekarskiego c. k. Uniwersytetu we Lwowie.

Przemawia p. Kruczkiewicz uzasadniając swój wniosek, a pod względem formalnym wnosi na odesłanie tego wniosku do Komisji sanitarnej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku posła Romanowicza o wezwanie Rządu do przedłożenia Sejmowi projektu ustawy o dyscyplinarnym postępowaniu z nauczycielami szkół ludowych.

Przemawia p. Romanowicz uzasadniając swój wniosek, a pod względem formalnym wnosi na odesłanie tego wniosku do Komisji szkolnej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Pierwsze czytanie wniosku posłów Małachowskiego, Rottera i Bernadzikowskiego w przedmiocie uregulowania płac nauczycieli szkół ludowych.

Przemawia p. Małachowski uzasadniając swój wniosek, a pod względem formalnym wnosi na odesłanie tego wniosku do Komisji szkolnej.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia gminie Milcza pow. Sanockiego na podział pastwiska gminnego w przestrzeni 26 morgów 920 sążni kwadr. między członków gminy Milcza.

Sprawozdawca p. Vayhinger odczytuje sprawozdanie Wydziału krajowego, zakończone następującym wnioskiem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Upoważnia się Reprezentację gminną w Milczy do rozdzielenia parceli gruntowej l. k. dawniej 271, 290 i 291, obecnie l. k. 271|29 wykazem hipotecznym do L. 268 ks. gr. gminy Milcza objętej a własność gminy Milcza stanowiącej, między uprawnionych członków gminy a to na podstawie działu aktem notaryalnym z dziesiątego kwietnia

1900 do LW. 2881 w Rymanowie zdziałanego.

II. Upoważnia się Reprezentację gminy Milcza do zeznania imieniem gminy dokumentów, jakie okażą się potrzebne w celu przepisania w księgach gruntowych tytułu własności tak rozdzielonych gruntów na poszczególnych obdarowanych członków gminy Milcza.

Izba bez rozprawy uchwała powyższy wniosek, głosując nad każdym tegoż punktem oddzielnie.

Następuje :

Sprawozdanie Wydziału krajowego o udzieleniu gminie m. N. Sącza koncesyi do pobierania opłat kopytkowych.

Marszałek oznajmia, iż ten punkt porządku dziennego odpada z powodu nieobecności sprawozdawcy p. Chamca.

Następuje :

Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie rozciągnięcia §. 43. ustawy drogowej z 5. lipca 1897 Nr. 43. Dz. u. kr. na gminy Lipniki i Oświęcim w powiecie bialskim.

Marszałek oznajmia, iż ten punkt porządku dziennego odpada z powodu nieobecności sprawozdawcy p. Chamca.

Następuje :

Sprawozdanie Komisji wodnej z przedłożenia rządowego w sprawie regulacji rzek.

Sprawozdawca p. Kozłowski uwolniony na wniosek sekretarza p. Urbańskiego od czytania sprawozdania, odczytuje następujące wnioski komisji: sprostowawszy następujące omyłki druku: w tytule sprawozdania, zamiast słowa „mających“ ma być „mającej“, na stronie 4 po cyfrze „13“ dodać „w kwocie“ i w tym samym wierszu zamiast słowa „wynoszące“ ma być „przyzwolone“, na stronie 12 we wierszu piętnastym z góry dodać po słowie „oraz“ słowa „kosztów regulacji“ na

też samej stronie w drugim ustępie wierszu dziewiątym zamiast „1899“ ma być „1897“, na stronie 14 we wierszu drugim z góry zamiast słowa „dwa“ ma być słowo „cztery“, na stronie 16 we wierszu dwudziestym z góry dodać po słowie „uwzględnić“ kropkę (.), na stronie 17 we wierszu ósmym z góry po słowie „kompetencyę“ dodać słowo „dla“, na stronie 19 we wierszu piątym z góry zamiast „1874“ ma być „1873“.

Wysoki Sejm uchwalić raczy :

I. Załączony projekt ustawy :

Ustawa

z dnia o regulacji rzek, wykonać się mającej w myśl §. 5. ustępu 1. ustawy z dnia 11. czerwca 1901 Dz. p. p. L. 66 w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje :

§. 1.

Regulacya poniżej wymienionych rzek, względnie części rzek, które w myśl ustawy z 11. czerwca 1901 Dz. p. p. L. 66 o budowie dróg wodnych i wykonaniu regulacji rzek (§. 5. ustęp 1.) mają szczególne znaczenie dla dróg wodnych, zbudować się mających wedle §. 1. d tej ustawy w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, ma być wykonana w ciągu lat 20, poczynawszy od r. 1904 na wspólny koszt państwa i kraju

§. 2.

Wedle powyższego postanowienia mają być uregulowane następujące rzeki względnie części rzek :

- A. 1) Skawa od Suchej do ujścia do Wisły,
- 2) Raba od Lubienia do ujścia do Wisły,

3) Poprad od Muszyny do ujścia do Dunajca,

4) Wisłok od Frysztaka do ujścia do Sanu,

5) Wiar od Nizankowic do ujścia do Sanu,

6) Stryj od Turki do ujścia do Dniestru,

7) Świca od Węldzirza do ujścia do Dniestru wraz z dopływem Sukielem od Bolechowa do ujścia,

8) Sołotwińska Bystrzyca od Sołotwiny i Nadwórniańska Bystrzyca od Zielonej do ich złączenia się a następnie połączona Bystrzyca do ujścia do Dniestru,

9) Tanew od granicy monarchii z Rosyą do ujścia do Sanu ;

B. Przestrzenie rzek Dunajca, Wisłoki i Sanu, przylegające do dolnych części tych rzek, zostających w zarządzie państwa, na których obecnie regulacja jest w toku, mianowicie :

10) Dunajca od Zgłobic do Nowego Targu,

11) Wisłoki od Mielca do Żmigrodu,

12) Sanu od Składu solnego do Liska.

Przy regulacji części rzek pod B. wymienionych należy w szczególności mieć na oku użycie ich do żeglugi względnie spławu.

§. 3.

Całe koszty regulacji przestrzeni rzek oznaczonych w §. 2. będą, po wykonaniu potrzebnych robót przedwstępnych ustalone ostatecznie przez administrację państwa w porozumieniu z Wydziałem krajowym. W myśl dotychczas stosowanych zasad co do pieniężnych świadczeń kraju na koszt regulacji rzek w Galicyi (§. 5. ustęp 1. ustawy z 11. czerwca 1901 Dz. p. p. l. 66) przyczyni się kraj do kosztów regulacji przestrzeni rzek

wymienionych w §. 2. pod A. 1. do włącznie 9, tudzież do niżej wymienionych części rzek, o których wzmianka w §. 2. pod B. t. j.:

przestrzeni Dunajca od Nowego Sącza do Nowego Targu, przestrzeni Wisłoki od Jasła do Żmigrodu,

przestrzeni Sanu od Sanoka do Liska, udziałem 40%, podczas gdy resztę, a więc 60% całych kosztów, względnie kosztu regulacji pozostałych części trzech rzek w §. 2. pod B. 10, 11, 12 wymienionych pokryje Skarb Państwa z zastrzeżeniem, że wydatek przypadający na czas po roku 1912 zostanie po myśli §. 9. ustawy z 11. czerwca 1901 Dz. p. p. l. 66. przyzwolony w drodze konstytucyjnej.

Datki konkurencyjne, do których właściciele przyległych nieruchomości lub pobliskich zakładów wodnych w myśl postanowień §. 51. krajowej ustawy wodnej z 14. marca 1875 Dz. u. i r. kr. l. 38. będą pociągnięci, względnie dochody z opłat, któreby w drodze ustawodawstwa krajowego na poszczególne dorzecza nałożono zamiast owych datków konkurencyjnych, użyte być mają na częściowe pokrycie datku, przypadającego na kraj, przy czem jednak datki konkurencyjne, albo opłaty nałożone na dorzecza, któreby przypadają na Państwo z tytułu administracji dróg, budowl i wodnych i kolei, tudzież z tytułu posiadania nieruchomości, mają być uważane jako objęte wyż wymienionem datkiem państwowym i nie można się świadczenia ich osobno domagać.

Na tych przestrzeniach trzech rzek, wymienionych w §. 2. pod B., które mają być regulowane wyłącznie kosztem państwa, przypadają także datki konkurencyjne (opłaty nałożone na dorzecza) państwu.

§. 4.

Celem pokrycia kosztów potrzebnych w czasie od r. 1904—1912 na regulacje przestrzeni rzek, oznaczonych w §. 2., będzie utworzony fundusz budowy, do którego w tym okresie wpłynąć mają datki państwowe w o-

gólnej kwocie 19,398.600 K. z kredytu przeznaczzonego na regulacye rzek w §. 8. ustęp 3. ustawy z 11. czerwca 1901 Dz. p. p. l. 66. i datki krajowe w ogólnej kwocie 6,962.400 K.

Rozdział tych datków na raty oraz termina ich płatności w wymienionym okresie (1904—1912) ustanowione zostaną po zatwierdzeniu ogólnego programu (§. 10.) i z uwzględnieniem prawdopodobnych potrzeb i postępu budowy, przez Administracyę państwa w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

§. 5.

Pokrycie datków na rzecz regulacyi rzek omówionych w §. §. 1. i 2, które przypadają wedle §. 3. na fundusz krajowy po roku 1912, a mają i nadal wpływać do funduszu budowy, winno być w drodze ustawodawstwa krajowego w czasie właściwym zapewnione.

§. 6.

Fundusz budowy ponosi przez czas budowy także całe koszta zarządu i koszta utrzymania budowli, wykonać się mających, tudzież budowli regulacyjnych już istniejących w wymienionych przestrzeniach rzek.

§. 7.

Utrzymanie po upływie czasu budowy robót, wykonanych na wspólne koszta (§. 3) na przestrzeniach rzek wymienionych w §. 2 będzie zapewnione przez osobną ustawę krajową.

Utrzymanie przestrzeni Dunajca (od Zgłobic do Nowego Sącza). Wisłoki (od Mielca do Jasia) i Sanu (od Składu solnego do Sanoka), uporządkowanych wyłącznym kosztem państwa dla żeglugi względnie spławu, obejmie po upływie czasu budowy administracya państwa z zastrzeżeniem, że potrzebne fundusze zostaną przyzwolone w drodze konstytucyjnej.

§. 8.

Postanowienia o wszystkich zasadniczych technicznych i ekonomicznych sprawach,

dotyczących regulacyi, które są przedmiotem niniejszej ustawy, o ile te regulacye nie nastąpią na wyłączny koszt państwa (§. 3), porucza się osobnej komisji pod przewodnictwem Namiestnika lub jego zastępcy, w której skład wejść mają:

a) po jednym członku mianowanym przez Ministerstwo spraw wewnętrznych i Ministerstwo handlu w porozumieniu z innymi interesowanymi Ministerstwami,

b) jeden administracyjny i jeden techniczny delegat Namiestnictwa,

c) jeden administracyjny i jeden techniczny delegat Wydziału krajowego,

d) po jednym delegacie obu towarzystw rolniczych we Lwowie i Krakowie.

Dla każdego członka komisji ma być ustanowiony zastępca, który ma go w razie przeszkody zastąpić.

Komisya nie występuje na zewnątrz jako władza.

§. 9.

Przewodniczący komisji ma każdą jej uchwałę, którą uważa jako przekraczającą jej zakres działania lub jako sprzeczną z ważnymi względami publicznymi, przedłożyć Ministerstwu spraw wewnętrznych do rozstrzygnięcia.

Także i członkowie, wymienieni w §. 8. lit. a względnie ich zastępcy, żądać mogą takiego przedłożenia uchwał, które powzięto wbrew ich głosom. Z tego samego powodu żądać może tego Wydział krajowy na wniosek swoich delegatów.

§. 10.

C. k. Namiestnictwo opracuje ogólny program i obliczenie całych kosztów regulacyi, które podda uchwale komisji, oznaczonej w §. 8., a następnie przedłoży c. k. Ministerstwu spraw wewnętrznych do zatwierdzenia w porozumieniu z innymi interesowanymi Ministerstwami.

W tym ogólnym programie ma być w szczególności ustanowione następstwo rozporządzenia poszczególnych regulacji, oraz wynikający stąd rozdział, przeznaczonych na poszczególne regulacje w okresie od roku 1904—1912 funduszków.

§. 11.

Namiestnictwo opracuje na poszczególne regulacje z zastosowaniem się do ogólnego programu, generalne projekta i kosztorysy, które po poprzednim udzieleniu Wydziałowi krajowemu, będą poddane uchwale komisji, a następnie przedłożone Ministerstwu spraw wewnętrznych do zatwierdzenia.

Szczegółowe projekta opracować się mające na podstawie generalnych projektów zatwierdza komisya.

Koszta technicznych robót przedwstępnych ponosi fundusz budowy (§. 4.).

Dopóki fundusz ten nie zostanie utworzony, pokrywać będą te koszta państwo i kraj w stosunku i na rachunek ich datków do regulacji w myśl §. 3.

§. 12.

Program robót na każdy rok budowy, ułożony przez Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym, przy zastosowaniu się do ogólnego programu, zatwierdzonych generalnych projektów i rozporządzalnych środków, będzie poddany uchwale komisji regulacyjnej.

§. 13.

Wykonanie robót regulacyjnych i zarząd funduszem budowy (§. 4.) obejmuje Administracya państwa.

Szczegółowe o tem postanowienia i sposób wykonywania wpływu Wydziałowi krajowemu w tej mierze przysługującego, określi rozporządzenie wykonawcze, które wyda Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym po uzyskaniu zatwierdzenia przez interesowane Ministerstwa.

Rozporządzenie wykonawcze zawierać ma także szczegółowy regulamin czynności dla komisji regulacyjnej.

§. 14.

O ileby regulowanie którejkolwiek z rzek wymienionych w §. 2. pod A) i B) w górnym biegu powyżej zakreślonych tam granic, względnie zabudowanie tych wód w okolicy źródeł, tudzież regulowanie względnie zabudowanie poszczególnych dopływów rzek wymienionych w §. 2. pod A) i B) okazać się miało konieczne, należy postarać się o to w drodze osobnych ustaw krajowych z zastosowaniem postanowień ustawy z dnia 30 czerwca 1884. Dz. p. p. L. 116.

§. 15.

Jeżeli przy sposobności regulacji objętych niniejszą ustawą okaże się potrzeba robót w celu nieszkodliwego odwrócenia wód górskich według ustawy z dnia 30 czerwca 1884, Dziennik p. p. L. 117., natenczas Komisya złożona wedle §. 8. niniejszej ustawy krajowej, spełniać będzie zarazem czynności komisji krajowej po myśli §. 23. powołanej ustawy państwowej, jednak z zastrzeżeniem uzupełnienia się wedle §. 24. tejże ustawy delegatem c. k. Ministerstwa kolejowego.

C. k. Minister rolnictwa jest uprawniony delegować także w takim razie osobnego zastępcę Ministerstwa rolnictwa do komisji z prawem, przysługującym wedle §. 9. ustęp 2. zastępcom ministeryalnym.

Do urzędowych czynności komisji powołać oprócz tego należy zastępcę c. k. techniczno-lasowej sekcji dla zabudowania potoków górskich, sekcya samborska.

§. 16.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Moim Ministrom spraw wewnętrznych, skarbu, handlu i rolnictwa.

II. Komisya wodna przedstawia Sejmowi następujące rezolucye.

Sejm wzywa c. k. Rząd:

1) ażeby jak najrychlej przystąpił do przeprowadzenia regulacji rzeki Prutu od Kołomyi granicy bukowińskiej, która wedle wyjaśnień c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych do

preliminarzy państwowych na lata 1899, 1900 i 1901 ma być objętą pod pieczę państwa, a na którą wstawiono już do budżetów państwowych w tych trzech latach dotacją po 50.000 koron, razem 150.000 koron.

2) A) ażeby w myśl programowej uchwały Sejmu z dnia 13-go lutego 1894, tudzież postanowienia ustępu drugiego §. 5. ustawy z d. 11-go czerwca 1901. Dz. p. p. Nr. 66. przedłożył jak najrychlej Sejmowi projekt ustawy mającej na celu przeprowadzenie systematycznej regulacji:

- a) Prutu powyżej Kołomyi;
- b) Czeremosza;
- c) Ropy i Jasiółki (dopływów Wisłoki);

B) Ażeby przedłożył jak najrychlej Sejmowi projekty ustaw mających na celu przeprowadzenie systematycznej regulacji górnego Dniestru powyżej Kornalowic;

3) Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby z całą energią i jak najprędzej przedsięwziął kroki w celu umożliwienia dalszych robót około zabudowań potoków górskich;

4) Sejm wzywa c. k. Rząd, by się postarał w jak najbliższym czasie o znaczne podniesienie rocznej dotacji państwowego funduszu melioracyjnego;

5) Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby rozszerzył zakres działania władz krajowych w zakresie budowy wodnych;

6) Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby co-rocennie przedkładał Sejmowi sprawozdania krajowej komisji dla regulacji rzek.

7) Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby dla wykonania robót regulacyjnych wydatnie pomnożył liczbę sił technicznych w Namiestnictwie, upoważniając Namiestnika do mianowania tych sił technicznych wszystkich stopni, tudzież do przyjmowania techników za kontraktem.

8) Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby

a) na Politechnice lwowskiej utworzył osobny Wydział hydrotechniczny;

b) ażeby rozszerzył budynki Politechniki we Lwowie w mierze wystarczającej na dostateczne pomieszczenie coraz wzmagającej się liczby słuchaczy.

9) Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby wyznaczył odpowiedni fundusz na zawodowe kształcenie większej liczby techników do budowy wodnych, a mianowicie aby wyznaczył stosowną ilość stypendyów dla słuchaczy szkoły politechnicznej, jak niemniej odpowiednią dotacją dla inżynierów w celu ułatwienia im specjalnego kształcenia się do służby przy budowach wodnych.

Marszałek oznajmia, iż dla tej sprawy są obecni w Izbie jako reprezentanci rządu p. starszy radca Moraczewski i Małula i starszy inżynier Blum, których Izbie przedstawia.

Przemawia p. Stojałowski i stawia następującą rezolucję:

10) aby przy prowadzeniu robót około regulacji rzek i budowy kanałów zatrudniał przede wszystkim siły krajowe; oraz czuwał nad sprawiedliwą zapłatą pracujących i zabezpieczeniem ich potrzeb pod względem zdrowotnym.

Przemawia p. Bernadzikowski i wnosi poprawkę do rezolucji B) 3) komisji a mianowicie by po stronie „około“ dodać „regulacji rzek niespławnych i“

Przemawia p. Rapoport.

Przemawia p. Męciński.

Przemawia JE. p. Namiestnik.

Izba uchwała zamknięcie rozprawy ogólnej, po oświadczeniu Marszałka, że do głosu zapisani są posłowie Stojałowski, Abrahamowicz i W. Dzieduszycki.

Na zapytanie Marszałka oświadcza p. Stojałowski, że zabiera głos przeciw sprawozdaniu i wnioskowi komisji, pp. Abrahamowicz i W. Dzieduszycki za.

Marszałek wzywa zapisanych do głosu mówców za wnioskami komisji by porozumieli się między sobą, i wyznaczili mówcę generalnego.

Marszałek oświadcza po chwili, że mową przeciw wnioskowi komisji jest zapisany do głosu ks. Stojałowski, p. Abrahamowicz zaś za wnioskami komisji, następnie oznajmia, że ma zamiar zamknąć posiedzenie, przedtem jednak udziela głosu p. Barwińskiemu, który o to prosił przed przystąpieniem do porządku dziennego dzisiejszego posiedzenia.

Przemawia p. Barwiński, i prosi, by komisja szkolna zechciała załatwić postawiony przezeń wniosek na założenie ruskiego gimnazjum w Stanisławowie.

Marszałek udziela głosu przewodniczącemu komisji szkolnej p. Czartoryskiemu dla wyjaśnienia tej sprawy.

Przemawia p. Czartoryski wyjaśniając powyższą sprawę.

Marszałek wzywa sekretarzy do odczytania interpelacji i złożonych wniosków.

Sekretarz p. A. Potocki czyta:

Interpelacja

do Jaśnie Wielmożnego Pana Komisarza rządowego.

Wobec tego:

1. że w kraju naszym narażeni bywają kontrybucenci wszystkich klas ludności, szczególnie zaś lud wiejski na egzekucje podatków i opłat, o jakich ich poprzednio nie powiadomiono co gorsza, w razie energicznych przedstawień obrotnego kontrybuenta, władze rzecz badają i pokazują się, że wymiary bywają niekiedy zupełnie bezpodstawnymi, co uzasadnia podejrzenie samowoli i nieładu w administracji podatkowej i rachunkowej. 2) że środki prawne przeciw wymiarowi i zarządzaniu władz skarbowych są przeważnie bezkuteczne, a to z przyczyn: a) kontrybucenci, nie otrzymawszy poprzednio żadnego zawiadomienia od władzy, nie wiedzą z jakiego

tytułu mają rekurować, b) rekursy zalegają często całymi latami, a tymczasem rzekomą należytość urząd ściąga bezwzględnie, c) rekurs nie wstrzymuje egzekucji nawet wtedy gdy jest rzeczywiście uzasadniony, bo władze skarbowe I. instancyi nie mają upoważnienia wstrzymać egzekucji swoich własnych wymiarów i zarządzeń, lecz w każdym wypadku muszą się odwoływać do władzy krajowej, d) nawet w razie przychylnego rozstrzygnięcia rekursu, jeżeli należytość została już przedtem zapłaconą lub wyegzekwowaną, to wydobycie zapłaconych pieniędzy pociąga za sobą niepokonane trudności i koszta, e) olbrzymia większość społeczeństwa, zwłaszcza lud wiejski w Galicyi z powodu niezajomości przepisów i w słusznej obawie niestosunkowo wielkich kosztów postępowania rekursowego nie może rekursować, 3) że postępowanie egzekucyjne w sprawach podatkowych w Galicyi wygląda na bezwzględną samowolę organów skarbowych a w szczególności: a) egzekutorowie wbrew ustawie grabią bardzo często egzekutom rzeczy niezbędne w gospodarstwie domowym i zarobkowym, b) egzekucję przeprowadza się nieraz nawet wtedy, gdy należytość już została zapłaconą, jeżeli tylko kontrybuentowi kwit zaginął, władza podatkowa bowiem nie poczuwa się do obowiązku zbadania sprawy w swoich księgach, wbrew elementarnym zasadom sprawiedliwości jeżeli wierzyciel prywatny egzekwuje dług już raz zapłacony, to podlega karom ksyminalnym za oszustwo, jeżeli zaś czynią to samo organa podatkowe, to nie pomagają na to żadne środki prawne, e) jeżeli należytość nie zostanie w terminie uiszczona, to władze oprócz odsetek zwłoki dodają do niej zaraz i opłaty egzekucyjne, chociażby egzekucji wcale nie wdrażano. Dzięki temu skarb państwowy robi na zaległościach dobry interes, Na r. 1899 preliminował Rząd dochód z egzekutnego na 1,520.000 K. z czego na Galicyę wypadło 652.000 K. a na inne kraje 868.000 Odtąd ciągle rośnie cyfra dla Galicyi mimo ulg przyznawanych opodatkowanym przez ministerstwo. Na r. 1901 preliminował rząd dochód z egzekutnego na 1,821.000, z czego wypada na Galicyę 1,050.000 a na resztę krajów

771,000. W Galicyi wzrosły zatem koszta egzekucyjne o 400.000 a natomiast dla innych krajów opadły o 100.000. Tak olbrzymi wzrost należności egzekucyjnych w Galicyi jest również dowodem fiskalizmu w kraju — d) jeżeli na dłużniku nie można znaleźć pokrycia należności, to egzekutorowie dokonują często na innej osobie egzekucyi, niezważając ani na jej protesty, ani nawet na dowody i w takim wypadku władze skarbowe nie zwracają pieniędzy, lecz każą się swym kontrybuentom z sobą procesować, 4) że nawet w razie przychylnego załatwienia rekursu, władze podatkowe samowolnie zachowywać zwykły pobrane kwoty na rachunek przyszłej należności kontrybuenta, co sprzeciwia się ustawom, a nadto nie przyznają kontrybuentowi odsetek od sum niesłusznie pobranych, chociaż na swoją rzecz tym samym osobom od innych należności rachują ściśle odsetki zwłoki i opłaty egzekucyjne. Jeżeli wyjątkowo zgodzą się władze podatkowe na wzrost kwoty odpisanej przez wyższą instancję, to wówczas domagają się od kontrybuenta formalności, nieraz niemożliwych do wypełnienia n. p. wykazania się, że strona nigdzie nie zalega z żadną należnością państwową, przedstawienia oryginalnego kwitu na zapłaconą kwotę należności, którego po upływie wielu lat odszukać zwykle niepodobna i t. p., 5) że władze podatkowe mają dość czasu na przypisywanie i egzekwowanie opłat i podatków, chociażby się nawet prawnie nie należały, ale całymi latami często czekać trzeba na odpisy podatkowe z powodu klęsk elementarnych, z powodu próżnostania mieszkań, na przyznanie nowym domom wolności podatkowej i t. d. 6) że władze skarbowe w sposób, uwłaczający intencji ustaw, wprost drażniący kontrybuentów nadużywają nieraz instytucje tzw. mężów zaufania dostarczających informacji o stosunkach majątkowych i zarobkowych kontrybuentów, zamiast bowiem na takich mężów powoływać ludzi zasługujących na zaufanie publiczne, powołują na nich władze skarbowe częstokroć osoby zupełnie do tego się nie nadające. 7) że rachunkowość podatkowa jest widocznie prowadzona wadliwie, tak, że władze podatkowe zwykle

nie są w możności podać dokładnie, czy pewien kontrybuent winien co podatku skarbowi i ile, wskutek czego ani sam opodatowany nie może się dokładnie dowiedzieć, ile jego powinności wynoszą i czy im zadość uczynił, ani inne osoby interesowane n. p. nabywcy gruntów lub domów nie mogą otrzymać co do tego autentycznych informacji i narażeni są na niepowetowane szkody, jeżeli dopiero po nabyciu przedmiotu i po wypłacie ceny kupna pojawią się rozmaite zaległości, za które nieruchomość odpowiada. 8) że najbardziej wadliwymi w praktyce skarbowej galicyjskiej są z pomiędzy podatków: podatek domowo-czynszowy i nowy podatek osobisto-dochodowy. a) Podatek domowy ściągają władze bezwzględnie nawet wówczas, gdy domowi przysługują wolne lata i gdy władza ma o tem wiadomość urzędową. Władza wdraża egzekucję nie tylko dodatków autonomicznych od takich domów, ale często i podatków państwowych, a to tylko dlatego, że teka z załatwieniem prośby właściciela o wolne lata. W szacowaniu domów czynszowych panuje nierównomierność, czynsze podnosi często władza ponad faktyczną ich wysokość, a słuszne potrącenia z czynszów na rachunek najmujących nie są przez władze w należytej mierze uwzględnione. b) Podatek dochodowy osobisty uczyniono w naszym kraju podatkiem szacunkowym i dowolnym, albowiem władza podatkowa i przewodniczący Komisji podatkowych często nie uznają i nie przestrzegają wyraźnych postanowień ustawy, że fasya może być zmienioną tylko na podstawie stwierdzonych wyższych dochodów lub udowodnionej wyższej stopy życiowej, lecz szacują dowolnie dochody kontrybuentów. Protokoły Komisji szacunkowych wbrew ustawie nie podają ani dyskusji ani stosunku głosów i powodów orzeczenia, nie podają tych powodów ani nakazy płatnicze, tak, że kontrybuent jest wprost bezbronny, oddany na łaskę i niełaskę komisji, nie wie bowiem jakie zarzuty i motywa komisji ma w swoim rekursie odeprzeć. Fiskalizm widać i w tem, że wbrew ustawie nie podaje się często kontrybuentowi powodów, dla których jego fasya uznaną została za wątpliwą. Przewodniczący często tego są

przekonania, że bez pytań nie można fasyi zmieniać, piszą więc jakiegokolwiek stereotypowe pytania do wszystkich i zdaje im się że po postawieniu pytań mają już wolne ręce do oszacowania.

W takich stosunkach nie można się dziwić, że wśród kontrybuentów nie może się rozkrzewić ta moralność podatkowa i że niskie fasye uważane są przez niektórych za jedyną asekurację przeciw krzywdzącym wymiarom podatku, a to tem więcej, że wbrew duchowi ustawy Komisye podatkowe zwykle nie chcą przesłuchiwać kontrybuentów, lubo się oni sami tego domagają. 9) że władze podatkowe wyszukują nieraz w kotraktach punkty uboczne, tworzą z nich sztucznie nowe, odrębne interesy prawne, że szacują nieruchomości zbyt wysoko, aby tylko podnieść wysokość należności prawnych i taks spadkowych, a egzekucję tych należności prowadzą często przeciw kilku naraz kontrybuentom, przez kilka urzędów podatkowych, nieraz po kilka razy.

Wobec tego dalej, że zarzuty z powodu powyższych nieprawidłowości dają się słyszeć nie sporadycznie tu i ówdzie, lecz powszechnie w całym kraju i od dłuższego już szeregu lat, podpisani zapytują Wysoki Rząd:

Czy o powyższych nieprawidłowościach dotkliwych dla ludności całego kraju ma wiadomość i

czy zechce wydać jak najenergiczniejsze zarządzenia, aby te wadliwości praktyki skarbowej jak najrychlej i stanowczo zostały usunięte.

Interpelant:

Klemens Dzieduszycki m. p.

Czartoryski, Cieński, Theodorowicz, Górka, Z. Jaworski, Kozłowski, St. Wybranowski, Wiśniewski, Rayski, Maryewski, Merunowicz, Jugendfein, Małachowski, Jabłoński, Bernadzikowski, Kramarczyk, Średniawski, Szwed, Krempa, Siemiginowski, Krzysztofowicz, Jan Szeptycki, Osuchowski, Hamorak, Okuniewski, Nowakowski, Ostapczuk, Michalski, Urbański, Sawczak, Tyszkowski, Vivien, Władysław Gnie-

wosz, Zagórski, Klemensiewicz, Bojko, Wójcik, Data, Słotwiński, Sozański, Sala, Wachnianin, Barwiński, Kulczycki, Żardecki, Jahl, Trzeciński, Witosławski, Winniczuk, Stanisław Niezabitowski.

Sekretarz p. St. Niezabitowski czyta:

W n i o s e k.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Wzywa się c. k. Rząd, aby zbadał na jakiej podstawie przy rozdziale członków Rady powiatowej w Białej, ujęto 3 członków grupie gmin wiejskich i tyleż członków obszarom dworskim — a pomnożono członków przemysłowców miasta Białej.

2. Wzywa się c. k. Rząd, ażeby zbadał jeszcze raz wybory do Rady powiatowej w Białej, a w szczególności czy i jak rozstrzygnięto rekurs gminy Babice przeciw wyborom wniesiony?

3. Wzywa się c. k. Rząd, aby wyboru marszałka i wicemarszałka nie przedstawiał, do sankcyi nie zbadawszy byłego spraw procesu prowadzonego przez dr. Łazarskiego przeciw gminie Zalesni — i nie zbadawszy, o ile dr. Lucas zna język polski i jest w możności załatwiać sprawy powiatu w krajowym urzędowym języku.

Lwów, 1. lipca 1901.

Wnioskodawca:

Ks. Stojałowski w. r.

Hamorak, Niebyłowicz, Winniczuk, Ostapczuk, Bernadzikowski, Średniawski, Nowakowski, Wachnianin, Oleśnicki, Styła, Data, Szwed, Barwiński, Wójcik, Żardecki.

W n i o s e k

Sejm wzywa c. k. Rząd:

aby przedłożony w maju b. r. projekt ustawy pensyjnej dla urzędników prywatnych zmienić, opierając go na krajowych autonomicznych związkach;

i aby przygotował i przedstawił sposób zapewnienia członkom istniejących Towarzystw

pensyjnych a w szczególności członkom „Galicyjskiego Towarzystwa wajemnej pomocy urzędników prywatnych“ nabytych już praw przy tworzeniu projektowanych związków.

Lwów, dnia 1. lipca 1900

Wnioskodawca :
Andrzej Potocki w r.

Wybranowski, Hupka, Z. Tarnowski, J. Michałowski, Romanowicz, Schnell, Klemensiewicz, Goryaski, Vivien, Stadnicki Scipio, St. Jędrzejowicz, W. Kraiński, Sękowski, Trzecieski.

Marszałek oznajmia, iż interpelację powyższą odstąpi komisarzowi rządowemu, pierwsze zaś czytanie odczytanych wniosków umieści na porządku dziennym następnego posiedzenia, następnie zamyka posiedzenie, oznaczając następne na dzień 2 lipca 1901 roku godz. 10 rano, wreszcie odczytuje porządek dzienny następnego posiedzenia.

Koniec posiedzenia godz. 4 minut 35 po południu.

Marszałek :

Stanisław Badeni w. r.

Sekretarze :

Andrzej Potocki w. r.
Stanisław Niezabitowski w. r.